GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
Româniă și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 175. Lunĭ, Marțĭ 11 (23) Augustŭ. 1887.

Brașovŭ, 10 Augustŭ 1887.

Nicĭ o naționalitate nemaghiară din Ardealŭ, Bănatŭ și Țéra unguréscă nu póte întreprinde vre-o mișcare menită a'i promova interesele sale culturale orĭ școlare, industriale orĭ agricole, comerciale orĭ sociale — nu mai vorbimŭ de cele politice, — fără ca sĕ nu se ridice contra ei întréga pressă jidano-maghiară, cu stăpânirea unguréscă și cu organele ei cu totŭ, ba chiar și cu o parte din societatea unguréscă, anume cu pătura jidano-maghiară kulturegyletistă cu patentă „patrioticéscă“.

De ai biserică, ți se crează greutățĭ în administrarea ei, cu amesteculŭ ungurescŭ, și începêndŭ dela solgăbirĕu și până la ministrulŭ cultelorŭ, caută sĕ-țĭ corupă pe preotulŭ, ca sĕ alerge mai puținŭ pentru interesele credincioșilorŭ bisericei sale, decâtŭ pentru interesele maghiarismului.

De ai scólă, îțĭ face ḍile amare notarulŭ și primarulŭ ca și solgăbirĕulŭ și fișpanulŭ, cu ministrulŭ instrucțiunei în frunte, și sub pretextŭ că nu se învață destulă limbă ungurésca, că nu se predă destulă istoriă patrioticéscă kulturegyletistă, că nu e edificiulŭ în condițiunĭ higienice, că suntŭ pré mulțĭ băețĭ, că învĕțătorulŭ nu e destulŭ de cualificatŭ — décă nu scie ungeresce orĭ nu e „patriotŭ“ ca unŭ kulturegletistŭ — orĭ îțĭ închide scóla, orĭ îțĭ trântesce cu forța pe capŭ unŭ învĕțătorŭ cu nicĭ o altă cualificațiune decâtŭ că posede cele două „calitățĭ“ amintite mai susŭ, orĭ îțĭ trîntesce în cóstele școlei tale o scólă ungurésca.

De ai vr'o reuniune de cultură, orĭ industrială, orĭ agricolă, deși ministrulŭ i-a aprobatŭ statutele, agitatorii jidano-maghiarĭ cu micele pașale din țéră, născocescŭ câte neadevĕrurĭ tóte, intrigéză contra lorŭ, li se împedecă mersulŭ lorŭ înainte sub diferite pretexte nedemne, ér guvernulŭ aștéptă cu ochii înholbațĭ momentulŭ în care sĕ le nimicéscă.

Décă vre-una din reuniunile nemaghiare esistente — căcĭ altele cu greu se mai potŭ înființa — caută a'șĭ manifesta esistența prin espunerea productelorŭ muncei sale de anĭ, prin întrunirĭ marĭ orĭ prin alte semne, dela unŭ capĕtŭ la altulŭ pressa jidano-maghiară cu cei ce o susținŭ, fiă din bugetŭ orĭ din alte isvóre bănescĭ, țipă câtŭ îi ia gura că s'a vêrîtŭ calulŭ troianŭ între ḍidurile, cetății că statulŭ e în periculŭ, că nația maghiară e amenințată cu peire și altele. Începŭ apoi primarii, notarii, solgăbirĕii, inspectorii școlarĭ, fișpanii, a da góna după sobolĭ, ministrulŭ îșĭ frécă mânile de bucuriă, și ordonanța d'a se lua mĕsurĭ escepționale e gata.

Esemple de încălcărĭ în biserică, de persecuțiunĭ contra scólei, de disolvărĭ de reuniunĭ, de împedecărĭ de adunărĭ generale, de respingerĭ d'a se aproba statutele cutărei orĭ cutărei reuniunĭ, de insulte în pressa jidano-maghiară la adresa cutărei orĭ cutărei naționalitățĭ din causa vre-unei întreprinderĭ de a'șĭ promova vre-unulŭ din interesele sale, avemŭ câtŭ pĕrŭ în capŭ și înregistrămŭ pe fie-care ḍi. In timpulŭ de față avemŭ ca esemplu campania întreprinsă de presa jidano-maghiară și de guvernulŭ ungurescŭ contra esposiției și reuniunei slovace „Jivena“. Pressa cere în gura mare închiderea esposițiunei și indirectŭ persecutarea și chiar disolvarea reuniunei.

Mărturisimŭ că orĭ-câtŭ amŭ căutatŭ sĕ găsimŭ în statele constituționale esemple de asemenea natură n'amŭ găsitŭ. Din contră amŭ găsitŭ esemple de adevĕrată viéță constituțională și nemărginită libertate. Și acele state vedemŭ că progreséză pe tóte terenele, mulțămirea e generală, prindŭ pe ḍi ce merge putere.

Când vedemŭ însĕ ferberea din statulŭ ungarŭ, nemulțămirea cea mare a naționalităților, pedecile ce li se punŭ progresului lorŭ, persecutarea lorŭ și atâte aalte nenumĕrate nedreptățirĭ și schingiuirĭ, care suntŭ totŭ atâtea cause de slăbire a temeliei unui statŭ, nu mai putemŭ esita unŭ momentŭ măcarŭ de a ne convinge că trăimŭ într'unŭ statŭ absolutistŭ în tótă puterea cuvêntului, unde libertatea, egalitatea și dreptatea suntŭ condamnate de regimulŭ ungurescŭ și de pressa jidano-maghiară, ér intoleranța, persecuțiunea și ilegalitatea constitue legile după care suntŭ tractate naționalitățile nemaghiare.

Sĕ nu uite însĕ cei dela putere, că nicĭ odată unŭ asemenea regimŭ n'a avutŭ bunŭ sfêrșitŭ.

Pressa și prințulŭ de Coburg.

„Le Nord“ scrie următórele:

„Prințulŭ de Sachsen-Coburg e pe drumŭ spre orașulŭ sĕu frumosŭ Sofia. Prin urmare, unŭ prințŭ tênĕrŭ, dintr'o familiă bună, printr'o săritură măiastră sare peste tractate ca și când ar sări peste nisce obstacole din circulŭ Mollier, spre a deveni Suveranulŭ unei țerĭ revoltate.«

„Prințulŭ Ferdinandŭ a fostŭ locotenentŭ, se face însușĭ căpitanŭ și șefŭ de bande. Elŭ consideră acésta ca o înaintare. Se înșală. Mai multŭ decâtŭ odată se va căi că s'a depărtatŭ de casa părintéscă. Ce sfêrșitŭ va avea intreprinderea lui? Neapĕratŭ acestŭ sfêrșitŭ va fi tristŭ. Până una alta totulŭ pare a fi o operetă.“

»Intr'o corespondință din St. Petersburgŭ acelașŭ ḍiarŭ ḍice că prințulŭ se înșală décă crede că posteriorŭ alegerea lui va fi aprobată de puterĭ. De asemenea elŭ nu va putea conta nicĭ pe sprijinulŭ armatei, nicĭ pe al națiunei și numai cu ajutorulŭ câtorva alegĕtorĭ va fi cu anevoiă sĕ se pótă menținé«.

Totŭ asemenea limbagiu țînŭ și celelalte ḍiare rusescĭ față cu prințulŭ de Coburg. „Novoști“ ḍice că presența prințului în Bulgaria e o flagrantă violare a tractatului din Berlinŭ. Europa e datóre sĕ protesteze în contra acestei sfâșierĭ a tractatului. Puterile ar trebui sĕ someze pe prințulŭ Ferdinandŭ ca imediatŭ sĕ părăséscă Bulgaria și décă somațiunea ar rĕmâné fără efectŭ atuncĭ prințulŭ sĕ fiă cu sila datŭ afară din țéră. Acéstă intervențiune ar puté sĕ se facă în forma unei ocupațiunĭ mixte, séu s'ar putea destina o putere neutră cu esecutarea voinței Europei.

Décă Europa nu va face nimicŭ pentru restabilirea tractatului sfâșiatŭ, Rusia va avea totŭ dreptulŭ de alŭ considera ca ne mai fiind în ființă și astfelŭ de a proceda numai de câtŭ la ocrotirea intereselorŭ ei în Balcanĭ. Pentrn acestŭ scopŭ nu e necesarŭ de a ocupa Bulgaria întrégă. Sosirea vaselorŭ de resbelŭ la Varna s'au Burgas e de ajunsŭ.

Se anunță din Londra și din Berlinŭ către „Politische Correspondenz“ că marile puterĭ nu vorŭ întârḍia sĕ adopte vederile Rusiei, declarândŭ că urcarea pe tronŭ a prințului de Coburg este unŭ actŭ nelegalŭ, contrarŭ tratatului dela Berlinŭ. Din causa unanimitățeí puterilor, periculŭ unvi conflictŭ europeanŭ nu e de temutŭ.

Intr'unŭ articulŭ inspiratŭ, „Morning Post« recunósce că purtarea prințului de Coburg este neregulată și că nu se póte aproba. Elŭ conchide ḍicêndŭ că, décă Bulgarii nu provócă noui complicațiunĭ, nu vorŭ fi probabilŭ împedecațĭ de nimenĭ; dér décă vorŭ amenința Europa, acésta ar putea sĕ-șĭ modifice atitudinea sa actuală.

»Neue Freie Presse« vorbindŭ de aderarea puterilorŭ la punctele de vedere rusescĭ în cestiunea bulgăréscă, crede că posițiunea prințului de Coburg va deveni nesuferită, pentru că revoluțiunea partidului ruso-filŭ nu se va face a fi așteptată. Nu e o mare consolare, adaoge fóia vieneză, de a ásculta asigurările că pacea nu va fi turburată din causa persónei sale.

Demonstrațiă oficială pentru Rusia.

Cetimŭ într'o telegramă din Sofia, dela 7 (19) Augustŭ:

„Ierĭ, serbarea onumastică a Impĕratului Austriei. agențiile tuturorŭ puterilorŭ înălțară drapelulŭ lorŭ după obiceiu. Numai representantulŭ Germaniei s'a abținutŭ. De altmintrelea elŭ făcŭ colegului sĕu o visită, în cursulŭ căreia elŭ esplică abținerea sa, ḍicêndŭ că dela numirea și sosirea unui prințŭ nerecunoscutŭ de guvernulŭ sĕu, elŭ se consideră ca persónă neoficială.“

De asemenea și „Neue Freie Presse anunță, că consululŭ generalŭ germanŭ la Sofia nu a ridicatŭ pavilionulŭ sĕu cu ocasiunea serbărei onomastice a Impĕratului Austriei, pentru că a întreruptŭ relațiunile sale diplomatice cu guvernulŭ bulgarŭ, mărginindu-se la expedierea afacerilorŭ administrative.

Atentatŭ în Rusciucŭ.

O telegramă dela 6 (18) Augustŭ comunică următórele din Sofia:

De abia aḍĭ se face cunoscutŭ, că în nóptea de la 3 (15) spre 4 (16) Augustŭ a fostŭ proectatŭ unŭ atentatŭ asupra turnului cu pulbere (prafŭ de pușcă) din Rusciucŭ. Autoritățile din Rusciucŭ au avutŭ cunoscință de mai multŭ timpŭ, că prin munțĭ se ascundŭ individĭ suspecțĭ, carĭ se gândescŭ la unŭ complotŭ. Mulțĭ cetățenĭ insemnațĭ au primitŭ »sentințe de mórte“, prin poștă. Prefectulŭ poliției Mantow a primitŭ o scrisóre, în care i se spunea, că în curêndŭ vorŭ fi rĕsbunațĭ asupra lui cei împușcațĭ în urma revoluției. Se mai vorbesce, că rusulŭ Iakobson, care în anulŭ trecutŭ a comisŭ unŭ atentatŭ asupra lui Mantow în Bucurescĭ, și apoi fugindŭ în consulatulŭ rusescŭ n'a fostŭ estradatŭ, ar fi acum pe lângă Rusciucŭ. Lunĭ autoritatea primì scirea, că peste nópte turnulŭ cu pulbere are sĕ sară în aerŭ. S'a găsitŭ unŭ fitil sistemŭ Big, ce era aprinsŭ deja. Sentinelele fură întărite și la turnŭ nu se mai întêmplà nimicŭ. La 1 oră nóptea se auḍiră împușcăturĭ de pe bastionulŭ Seraskierului; sentinela Theodorow, din regimentulŭ Dunării, fù găsită rănită de mórte cu trei focurĭ de revolverŭ. Theodorow a muritŭ la 4 c. și ierĭ a fostŭ înmormêntatŭ cu cele mai multe onorurĭ. Astăḍĭ s'a expediatŭ prințului unŭ raportŭ detaliatŭ.

Scirĭ militare.

Austro-Ungaria. „Corespondința din Budapesta“ ne spune, că la manevrele armatei austro-ungare, care se vorŭ țîné la tómnă împrejurulŭ Devei, nu vorŭ asista și trimișĭ militarĭ specialĭ din partea statelorŭ streine din causă că în Deva n'ar fi locŭ de ajunsŭ pentru înstalarea lorŭ.

România. „Românulŭ“ ḍice că în arsenalulŭ militarŭ română se lucréză cu mare activitate. Numĕrulŭ lucrătorilorŭ s'a sporitŭ în modŭ considerabilŭ.

SCIRILE ḌILEI.

Stăpânirea ungurésca împreună cu pătura magnaticéscă și nemeșéscă, plus cea maghiară-jidovéscă kulturegyletistă cu patentă „patrioticéscă«, șĭ-au pusŭ în gândŭ sĕ separe cu totu'ŭ pe Maiestatea Sa de poporulŭ Ardealului, cu ocasiunea venirei Sale în acéstă țéră. Banderii de magnațĭ, împreună cu pașalele fișpânescĭ, cu beii solgăbirĕescĭ etc. vorŭ îngriji sĕ mascheze — de vorŭ isbuti — miseria și nemulțămirea poporului, persecuțiunile și impilările sĕvêrșite de stăpânirea și organele ungurescĭ, precum și agitările și batjocuririle pornite de pătura maghiaro-jidovéscă kulturegyletistă.

—x—

După unŭ raportŭ alŭ fișpanului comitatensŭ, în luna trecută s'au estradatŭ din comitatulŭ Turda-Arieșŭ trei pașapórte pentru România. S'au plătitŭ din acestŭ comitatŭ pe luna lui Iulie: dare directă 21,070 fl. 68 cr., au rĕmasŭ în restanță 390,253 fl. 90½ cr.; din darea pentru miliția s'au plătitŭ 179 fl. 21 cr., au rĕmasŭ restanță încă cu finea lui Iulie 19,919 fl. 27 cr. Așa déră diferența este colosală și dările nu se potŭ încassa. In adunarea comitatensă dela 10 l. c. s'a discutatŭ seriosŭ cestiunea acésta și la urmă s'a luatŭ hotărîrea, ca după ce poporulŭ îșĭ va aduna bucatele de pe câmpŭ, sĕ se pornéscă esecuțiile.— Ce „fericire“ aștéptă pe sĕrmanulŭ poporŭ! Intr'o singură ḍi esecutorii ungurescĭ îi vorŭ spulbera fructele muncei sale!

Adĭ nóptĕ a bătutŭ peste Brașovŭ unŭ vêntŭ cumplitŭ care a pricinuitŭ mai multe pagube, a smulsŭ arborĭ din rădĕcină, a rĕsturnatŭ stobóre, a stricatŭ coperișe și altele. Unŭ lucrătorŭ dela o fabrică de ciorapĭ, mergêndŭ adĭ diminéța la lucru pe după ḑidurile din josŭ (promenadă), unŭ arbore, smulsŭ din rădĕcină, fù aruncatŭ de vêntŭ peste elŭ, sdrobindu-i capulŭ. Nenorocitulŭ fù transportatŭ la spitalulŭ orășenescŭ.

—x—

Cetimŭ în „Rĕsboiulŭ": Dualismulŭ austro-ungarŭ a făcutŭ fiasco în Bucurescĭ. Se scie desbinarea ce s'a produsŭ între membrii casinului austro-ungarŭ. Acéstă desbinare s'a accentuatŭ mai multŭ Joi, cu ocasia serbării în onórea împĕratului Franciscŭ Iosifŭ. Austriacii au avutŭ banchetŭ la casinŭ sub președința ministrului plenipotențiarŭ alŭ Austro-Ungariei, pe când Ungurii au făcutu serbarea în modŭ isolatŭ la hotelŭ de Franța".

—x—

In 14 Augustŭ n. tinerii industriașĭ ungurĭ s'au întrunitŭ în Clușiu într'unŭ congresŭ. A fostŭ tămbălĕu mare: împușcăturĭ cu tréscurĭ, petrecerĭ, banchete, toaste ș. a. Principalulŭ lucru e, că s'a mâncatŭ și s'a beutŭ kulturegyletesce. Lucru secundarŭ e ce urméză: s'a respinsŭ de congresŭ propunerea lui Kiss Alex. directorulŭ academiei comerciale din Clușiu, ca ministerulŭ sĕ nu mai creeze scóle comerciale medii, eventualŭ pe cele esistente sĕ le caseze; s'a primitŭ însĕ propunerea sĕ céră crearea de catedre pentru specialitățĭ scientifice comerciale la universitățĭ. In ședința următóre „patrioții" s'au certatŭ între ei. S'au primitŭ tóte propunerile privitóre la maghiarisarea comerțului, cu sprijinulŭ camerelorŭ de comerțŭ și creându-se unŭ lexiconŭ de isvórele industriei unguresci". — Audĭ comedia naibii! Țĭ vine sĕ te strimbĭ de rîsŭ.

—x—

Suntŭ numițĭ cadețĭ-locțiitorĭ de ofi erĭ în infanteriă absolvenții scólei de cadețĭ: Iulianŭ Marțianu din reg. 62 în reg. 82; Aurelŭ Căpitanu din reg. 62 în reg. 43; Eugenŭ Pipoșŭ din reg. 62 în reg. 33; Iónŭ Bradu din reg. 62 în reg. 43.

—x—

Congresulŭ studențilorŭ din România se va ține în anulŭ acesta la Craiova, în timpulŭ esposițiunei.

—x—

In munții Ciucului gendarmeria urmăresce nisce bandițĭ. Se crede că suntŭ aceia, carĭ înainte cu câteva sĕptĕmânĭ se aflau în munții Făgărașului.

—x—

Ni se scrie din Lugoșŭ: In 18 l. c., adecă Joi diminéța la 7 óre, a isbucnitŭ unŭ focŭ înspăimântătorŭ în orașulŭ Lugoșŭ, a prefăcutŭ în cenușă trei case și unŭ grajdŭ la marginea orașului. Causa focului nu se scie sigurŭ, se ḑice, că plecândŭ muierea la piață sĕ vêndă verdețurĭ, a lăsatŭ foculŭ pe vatră, ér copii jucându-se cu focŭ, a picatŭ unŭ tăciune lângă pragulŭ grajdului în imediata apropiere a paielorŭ. Paiele numai decâtŭ au luatŭ focŭ, și într'unŭ pătrarŭ de óră întregŭ grajdulŭ a fostŭ în flacărĭ. Fiindŭ grajdulŭ fórte aprópe de casă și aceea numai decâtŭ s'a aprinsŭ. Copii în spăimântațĭ au fugitŭ în casă. Vêntulŭ a suflatŭ spre nenorocire chiar în direcțiunea caselorŭ vecine. Oamenii ocupațĭ cu copii au uitatŭ de caii din grajdŭ, de purceii închișĭ, până ce în urmă trezițĭ din confusiunea lorŭ, șĭ-au adusŭ aminte în estremulŭ pericolŭ de animalele închise. Lĭ-a succesŭ a le scăpa, afară de unŭ mânzŭ, 9 purcei și grâu de pre 2 lanțurĭ de pământŭ. Acestea au căḑutŭ victima focului. Viéța copiilorŭ s'a scăpatŭ, singurŭ unulŭ a căpĕtatŭ o rană la capŭ, însĕ nu e mortală. Étă într'o óră 3 familii au ajunsŭ la sapă de lemnŭ rĕmânêndŭ făr' de locuință acuma, în apropierea ernei. Norocŭlŭ a fostŭ că vêntulŭ n'a suflatŭ mai tare și pompierii au alergatŭ la fața locului, căcĭ altcum ar fi putută arde întréga stradă.

Bilete cu prețurĭ scăḑute la adunarea „Asociațiunei transilvane." Cu apropiarea adunărei generale a „Asociațiunei transilvane pentru cultura poporului românŭ, membrii esternĭ și alte persóne voiescŭ sĕ afle de timpuriu, décă i-se va acorda ca și în alțĭ anĭ și ca la numĕrate alte reuniunĭ recunoscute de guvernŭ, favórea de a pute călĕtori la Sibiiu cu prețurĭ scăḑute. Noi aflămŭ dela Sibiiu cu părere de rĕu, că după ce comitetulŭ „Asociațiunei" a înaintatŭ petițiunea sa în 11 Iuliu la direcțiunea centrală a căilorŭ ferate în B.-Pesta, éră în 15 Augustŭ a urgitatŭ pe cale telegrafică, abia în 19 Augustŭ îi veni rĕspunsulŭ totŭ telegraficŭ, că cererea comitetului s'a înaintatŭ la ministeriu. Urmarea este învederată. Comitetulŭ, neavêndŭ permisiune mai înaltă, nu póte sĕ împarță dela sine blanchette justificative, lucru ce nu i s'a întêmplatŭ nicĭ-odată în 26 de anĭ. Așa rĕmâne ca dd. membrii locuitorĭ aprópe de stațiunĭ mai marĭ sĕ-șĭ ia bilete de venire și intórcere (tour et retour), carĭ se dau pe câte 10 ḑile inclusive.

Intre altele ni-se scrie, că adunarea generală are sĕ fiă cu atâtŭ mai bine cercetată, cu câtŭ este dorința mai mare a multorŭ părințĭ ca sĕ se convingă în persónă despre organisarea internatului de fete, în care voescŭ sĕ-șĭ așeḑe fiicele lorŭ. Se mai adauge, ca clasa complimentară pe care comitetulŭ a decisŭ a o adauge conformŭ legei la celelalte patru superióre, va avé de scopŭ mai vêrtosŭ deprinderea practică în economia casei, în comptabilitate ș. a.; despre care se va ține și o conferență ce se va adresa mai alesŭ către mame.

Incendiulŭ din Voila.

Sâmbăta inferióră, 20 Augustŭ 1887.

In 19 l. c. la 12 óre din ḑi a isbucnitŭ unŭ focŭ vehementŭ în comuna Voila, dela capulŭ comunei de cătră apusŭ și ajutatŭ de unŭ vêntŭ teribilŭ în 15 minute jumĕtate comuna fù în flacărĭ — ardêndŭ partea dréptă dealungul drumului țĕrei — de cătră apusŭ spre răsăritŭ în lungime de unŭ chilometru la 60 familii, în mare parte casele și apoi tóte edificiele economice cu tótă recolta câmpului, rĕmânêndŭ bieții ómenĭ numai cu ce a fostŭ pe ei. Asigurațĭ a fostŭ prea puținĭ. Pe la 3 óre pre lângă mare încordare și periculŭ a succesŭ miliției dela institutulŭ reg. ung. de hergelii din Sâmbăta inferióră a localisa foculŭ pe partea stângă a drumului, tocmai în centrulŭ comunei, altcum încă 30—40 familii arŭ fi rĕmasŭ numai cu vatra pământului. Multă activitate a desvoltatŭ la stinsŭ încă pompierii din Cincului mare și Cincșiorŭ. Foculŭ încă nicĭ adĭ diminéță nu era cu totulŭ stinsŭ. Dauna e fórte considerabilă.

Ca bieții ómenĭ sĕ șĭ pótă baremĭ întâtva alina fómea, am colectatŭ aicĭ în comuna Sâmbăta, încă adĭ de diminéță 80 pânĭ, cam 6—7 kilo slănină, cépă, cas ra vețĭ și făină de mămăligă; căcĭ nu lĭ-a rĕmasŭ la cea mai mare parte nicĭ ce sĕ bage odată în gură.

Pĕtrunsŭ de durerea, paguba și nenorocirea ce au îndurată bieții locuitorĭ din Voila, rogŭ pre toțĭ iubitoriĭ de ómenĭ de a tinde mâna de ajutorŭ celorŭ nenorocițĭ, de-a face colecte în banĭ și naturale și pe acelea după posibilitate a-le trămite orĭ la adresa subscrisului, orĭ la a primăriei comunale din Voila. Apelezŭ încă odată la simțulŭ de caritate alŭ on. publicŭ, rugândŭ pe toțĭ acei marinimoșĭ domnĭ a primi înainte mulțămirile mele pentru donulŭ de caritate ce vorŭ oferi nenorociților!! Adresa: Sâmbăta-inferiórĕ*) (Alsó-Szombatfalva) comit. Făgărașului, posta în loco.

N. Albini.

Furtună mare.

Ciufudŭ, 19 Augustŭ 1887.

Căldura înăbușitóre, ce a domnitŭ de vr'o câteva ḑile încóce pe la noi, a fostŭ urmată de unŭ ce înspăimântătorŭ.

Erĭ în 18 a curentei însĕ se părea multŭ mai mare acéstă căldură nesuferibilă, încâtŭ stândŭ omulŭ locului, în umbră, nu mai putea resista în contra unui curentŭ, ce pe la noi numai arareorĭ se îndatinéză.

Ce sĕ veḑĭ? Era cam pe la orele $4^1/_2$ p. m., când pe firmamentŭ norĭ adușĭ de unŭ vêntŭ teribilŭ se grămădeau de cugetai că numai decâtŭ or se cadă pe pământŭ. Vîntulŭ a începutŭ a sufla totŭ mai cu vehemență, încâtŭ omulŭ în drumŭ era necesitatŭ a sta locului, ținutŭ de vêntŭ.

Cu tóte că până la înseratŭ mai era multŭ, atâta s'a fostŭ întunecatŭ, încâtŭ nu se mai vedea de locŭ; nu multŭ după acésta vêntulŭ a începutŭ a sufla din deosebite părțĭ; plóia încă nu întârḑia a veni din norii cei îngrozitorĭ și negri ca o nópte de cele întunecate și adusă de puternica furtună. Nu mai cădeau picăturĭ, ci ploua de credeai că varsă cu ciubărulŭ (hârdăulŭ). Nu putea omulŭ sĕ observe mai departe dela fața sa nimicŭ, ca și când ar fi privitŭ prin unŭ părete sĕu altŭ obiectŭ nestrăveḑĕciosŭ. Acéstă tempestate a duratŭ neschimbatŭ timpŭ aprópe de o jumĕtate de oră. Totŭ omulŭ carele a fostŭ martorulŭ acestei tempestățĭ a fostŭ pĕtrunsŭ de o adevĕrată spaimă de potopŭ.

Cele mai tarĭ clădirĭ părea că se vorŭ nimici, și în adevĕrŭ că furtuna a causatŭ și stricăciunĭ pe unde a străbătutŭ în plantele din câmpŭ, d. e. cucuruze, vii și altele, — apoi în mare parte la clădirĭ economice și la fĕnulŭ și grâulŭ strînsŭ în stogurĭ și clăi — ducêndŭ cu sine din o ogradă în cealaltă pae și snopĭ de grâu.

S'au datŭ și casurĭ ca acelea, că ómenĭ au fostŭ trântițĭ la pământŭ și mânațĭ de puterea vêntului oribilŭ în marĭ distanțe totŭ de-a róta pe pământŭ.

Aceste suntŭ, Onor. Redacțiune, ce potŭ da spre informațiune din cele ce s'au petrecutŭ pe la noi în ḑiua de erĭ 18 Augustŭ, și totŭ odată ḑiua onomastică a Maiestățeĭ Sale Impĕratului nostru.

Toma Simu
învĕț.

Agricultura în Germania.

O escursiune agricolă făcută la Rosalii 1884 în provincia Sacsonia

Ocnele și industria dela Stassfurt.

(Urmare.)

Pe deplinŭ satisfăcuțĭ de studiile făcute la Stassfurt, Vinerĭ la 2 óre d. a. plecarămŭ spre Bernburg, ca sĕ visitămŭ încercările cu nisipŭ ale eruditului profesorŭ Hellriegel, și de acolo apoi éră sĕ călĕtorimŭ la orașulŭ Quedlinburg, unde era sĕ durmimŭ.

*) Sâmbăta de Voila e numai unŭ chilometru în depărtare, decĭ orĭ-ce oferte marinimóse, se trimitŭ, se potŭ imanua inmediatŭ.

FOILETONU.

(38)

Misterele Veneției.

de Edouard Didier, traducere de *Ioanŭ S. Spartali.*

XI.

Felice scapă.

Fericire pentru Fiametta, că nu uitase aspra meseriă de atâțea anĭ moștenită, în familia sa, îșĭ aducea aminte că în copilăriă lopătase adeseaorĭ fórte bine pe lagune. Prin urmare nu-i fuse greu, după ce sări în luntrea lui Ricardo, s'o facă sĕ lunece pe suprafața netedă a laculuĭ totŭ așa de iute cum ar fi putut'o mâna gondolierulŭ celŭ mai voinicŭ.

Din când în când, fără sĕ înceteze sĕ vîsleze, Fiametta întorcea puținŭ capulŭ ca sĕ se uite în mijloculŭ apei, fiindŭ că cum ședea ea pe banca de lopătarŭ și cu fața spre Isola Bella îi era greu sĕ véḑă aceea ce avea atâta interesŭ ca sĕ descopere.

Nu trecuseră 20 de minute de cânĭ părăsise țĕrmulŭ insulei, când ḑări o luntre care fugea totŭ așa de repede ca a ei. Insĕ lucru ciudatŭ, luntrea acésta venea dinspre largulŭ apei; era prin urmare cu spatele spre Peschiera și părea că se îndreptă cu tótă iuțéla spre Isola Bella.

Cine era dér în luntrea aceea? Ce-i păsa ei? Aceia, orĭ și cine ar fi fostŭ ei, erau sănĕtoșĭ. Ea trebuia s'alerge spre cei carĭ póte sĕ înecau în ceasulŭ acesta.

Pe când se gândea Fiametta astfelŭ, i se părŭ că aprinsese cineva ó masala (torța) pe bordulŭ luntrei, care se vedea încă. Dér, lucru ciudatŭ! flacăra acelei facle se înălță numai decâtŭ nespusŭ de susŭ asvêrlindŭ împrejurulŭ ei miriade de scântei. Nu cumva cei din luntre puseseră focŭ din prostiă tuturorŭ uneltelorŭ luntrei? Nu mai puté fi îndoială! Fiametta vedea cu gróză unŭ adevĕratŭ incendiu.

Dér cum se desvoltase foculŭ așa de repede?

Instinctivŭ și fără sĕ aibă consciință de ce face, Fiametta privea la focŭ.

Gróza nu era însĕ la culmea ei. Nu trecură nicĭ două secunde după ce s'aprinse foculŭ și Fiametta ḑări doi ómenĭ mișcându-se și sbuciumându se în mijloculŭ flacărilorŭ. Pe unulŭ din ei ilŭ cunoscù numai decâtŭ: era sergentulŭ Bartolomeo.

Dér cine este celălaltŭ cu obrazulŭ golașŭ? Măcar că-i eșiseră ochii din capŭ, măcar că gróza îi sburlise totŭ pĕru i sivŭ pe capŭ, Fiamettei i se părù că-șĭ aduce aminte de trăsurile acelea.

Fiametta revede lagunele, casa ce se clatină, în care s'a nascutŭ ea; vede pe buniculŭ legănândŭ pe copii cu cântecele lui de mare, cărora rafalele vêntului le slujescŭ dreptŭ acompaniamentŭ; vede lângă dênsulŭ obrazulŭ seriosŭ și tristŭ alŭ Giovanei, care séra înainte de culcare și diminéța în ḑorĭ de ḑi cârpesce sdrențele familiei. Povera madre Giovanna!

Dér pentru ce îșĭ amintesce ea scenele acestea din copilăriă, acum când vede pe omulŭ acesta necunoscutŭ, care ca unŭ demonŭ rĕsare din cuptorulŭ acesta? Ah, miseriă! omulŭ acesta, ea ilŭ cunósce; acum, este Pietro, este tatălŭ ei!

Fiametta țipă și'șĭ acopere obrazulŭ cu amêndouĕ mânile ca sĕ scape de vedenia aceea fiorósă; când ridică capulŭ și se uită împrejurŭ nu mai vede nimicŭ: și luntrea și ómenii dintr'însa au căḑutŭ în fund lŭ pastiei; și laculŭ niciodată n'a pĕrutŭ mai liniștitŭ și luna'șĭ reflectă melancolicŭ chipulŭ ei pe suprafața lui argintată.

Fiametta îșĭ înécă lacrĭmele și gândindu-se la datoria ce i se impune, apucă ér lopețile și vêslézŭ cu furiă spre loculŭ unde crede ea că presența-i este urgentă.

Deodată vedeniă nouĕ: o altă luntre trece ér; haine lungĭ albe plutescŭ înapoi, unde o femeiă pare întinsă ca și cum ar dormi.

Bărbatulŭ care duce luntrea.... Dér nu, nu este o vedeniă, ea ilŭ vede bine cum se scólă, câtŭ e de înaltŭ și cum se rĕsórnă înapoi pentru ca sĕ s'apese mai bine pe lopețĭ; bărbatulŭ acesta este contele Batista Martinengo, podestatulŭ Padovei. Póte sĕ trécă înainte, nu pe dênsulŭ ilŭ caută Fiametta.

Ce mai este?...

N'a auḑitŭ ea unŭ țipetŭ ușorŭ, și în fierberea apei, colo, înainte'i, nu e unŭ omŭ care se bate, nu-i o formă nehotărîtă care apare și dispare pe rêndŭ?

Aide, curajŭ, Fiametto! cârmesce cu putere, póte că mai este vreme!

Fiametta sosesce, caută, ascultă și nu mai aude nimicŭ, nu mai ḑaresce nicĭ unŭ semnŭ care s'o călăuzéscă.

Dér ce suntŭ acelea ce se ridică d'asupra apeĭ? nu suntŭ óre mânĭ?

Ea apucă mânile acestea și le trage voiniceste și scóte și pune în luntre pe Felice Badoer, care era sĕ se cufunde.

— Singurŭ! ce felŭ! este singurŭ?.... Excelențâ!... domnule Badoer! .. ḑice Fiametta așeḑându-lŭ în fundulŭ luntrei.

Insĕ Felice nu rĕspunde. Fiametta se uită peste lacŭ. Insĕ câtŭ ține lacul ea nu vede nimicŭ. Și déca va fi acolo secretulŭ unei morțĭ prószpete, laculŭ ilŭ ascunde în adâncimile sale....

Biata Fiametta se uită atuncĭ la Felice Badoer,

Bernburg, capitala ducatului de Anhaltŭ, e unŭ orașŭ frumușelŭ, s'ar puté asĕmĕna cu Sibiiulŭ, are o bunicică industriă de mașinĭ agricole, ér în giurulŭ lui se cultivă érășĭ fórte multe sfecle de zacharŭ. Totŭ ce e mai însemnatŭ adĭ în Bernberg, pe lângă fabricĭ, e o șcólă de grădinăritŭ și stațiunea de încercare, ce se află sub conducerea d-lui Hellriegel. Onorabilii cetitorĭ mĕ vorŭ scusa, décă voiu face și aci o mică digresiune și voiu trata în câteva cuvinte cestiunea stațiunilorŭ de încercare, arătândŭ, cum în Germania sciința merge mână în mână cu viéța practică, pe când la noi ele se află în nisce regiunĭ cu totulŭ diferite, avêndŭ aerulŭ de a se esclude una pe alta.

In Germania statulŭ, reuniunile séu societățile de proprietarĭ dintr'unŭ districtŭ séu altulŭ, după cum ei producŭ mai multŭ o plantă séu alta — sfeclă de zacharŭ, orĭ gogóșe (cartofĭ) pentru fabricarea de spirtŭ orĭ scrobială, séu țină vacĭ pentru lăptăriă etc. — după natura solului și a regiunei, plătescŭ bine pe unŭ omŭ învĕțatŭ, care a făcutŭ studii speciale în acelŭ ramŭ, îi punŭ la disposițiă case, grădinĭ și agrii necesarĭ, îi dau tóte mijlócele necesarĭ, numai ca elŭ sĕ se ocupe în continuu cu necesitățile și lipsele producțiunei lorŭ: sĕ cerceteze pămêntulŭ lorŭ din tóte punctele de vedere, d. e. din punctulŭ de vedere alŭ căldurei, alŭ gerului, umedelei, substanțielorŭ organice și mineralice; sĕ facă totŭ felulŭ de încercărĭ de lucrarea pămêntului și a plantei anumite; sĕ caute nouĕ metóde de lucrare și producțiune, carĭ sĕ fiă mai simple și mai rentabile, și acele sĕ li-le comunice și lorŭ fiă prin conferințe publice, fiă prin diarele reuniunei séu cele localĭ, ca și ei sĕ pótă scădé spesele producțiunei lorŭ și astfelŭ sĕ-șĭ pótă mări venitulŭ curatŭ; sĕ studieze totŭ felulŭ de mașinĭ, instrumente și metóde nouĕ, ce s'au descoperitŭ orĭ întrodusŭ în vr'o parte a lumei cu scopŭ de a înlesni producțiunea; sĕ le facă analise din probele de sĕmênțe, — ierburĭ — nutrețurĭ și îngrășeminte, ce vorŭ a cumpăra, décă acele suntŭ falsificate orĭ nu, și décă conținutulŭ lorŭ corespunde prețului cerutŭ etc.

Cu unŭ cuvêntŭ: stațiunile de încercare se ocupă cu tóte cestiunile și necesitățile agricultorilorŭ din acelŭ ținutŭ. Fiăcare membru alŭ reuniunei contribue cu o mică cotisațiă anuală la întreținerea stațiunei și în schimbŭ analisele și probele trimise de elŭ se facŭ séu gratuitŭ, séu pe lângă o mică remunerațiă, pe când nemembrii pentru analise trebue sĕ plătéscă taxe cu multŭ mai marĭ. De multe orĭ stațiunile de încercare suntŭ împreunate și cu șcóle speciale din aceeașĭ ramură de lăptăriă, fabricațiune de zaharŭ, de spirtŭ, bere, viniculturā, orĭ de agricultură — și distribuite astfelŭ, ca fiă-care regiune sĕ-șĭ aibă orĭ șcólă de agricultură, orĭ stațiune de încercare.

Totŭ de aceeașĭ categoriă era și stațiunea de încercare din Bernburgŭ, care era întreținută de reuniunea fabricanțilorŭ de zacharŭ din ducatele Anhalt-Dessau, dér mai primia și ceva ajutorŭ dela statŭ. Importanța și necesitatea unorŭ asemenĭ instituțiunĭ și pentru noi reese destulŭ de lămuritŭ și comitetulŭ șcólelorŭ grănițerescĭ din Sibiiu și Năsĕudŭ ar face fórte bine décă adĭ, când fiăcare comună trebue sĕ-șĭ aibă șcóla sa propriă, pe unele din șcólele centralĭ, de compania de odinióră, le-ar transforma în șcóle speciale de agricultură, silvicultură, horticultură, orĭ de meserii atâtŭ în interesulŭ acelei șcóle, câtŭ și alŭ ținutului întregŭ.

Deși venerabilulŭ profesorŭ Hellriegel ne avisase, că nu va puté fi acasă, învitatŭ fiindŭ la o nuntă în altŭ orașŭ, și trimesese pe unulŭ din ajutórele sale la gară, ca sĕ ne întêmpine și conducă la stațiunea de încercare, totușĭ și dênsulŭ amână plecarea și veni, ca însușĭ sĕ ne arate încercările și studiile sale. Mijlócele bănescĭ, de care dispunea elŭ, suntŭ fórte însemnate, și pe lângă clădirile construite anume, avea din tóte aparatele și instrumentele trebuinciόse totŭ ce era mai bunŭ, mai scumpŭ și mai precisŭ. Ca ajutătorĭ avea 2 doctorĭ în chimiă.

Intrândŭ în localulŭ lorŭ, ne arată mai întâiu laboratoriulŭ și arangiarea aceluia. Indată trecêndŭ la o mésă ne arătă sub microscopŭ Nematoda, lat. Heterodera Schachtii, parasitulŭ acela de pe sfecle de zacharŭ, care se prăsesce, când au fost cultivate de mai multe orĭ sfecle de zachar pe acelașĭ locŭ fără întrerupere. El îi luase cu nisce sfecle cu pămênt cu tot și'i ținea sĕ se înmulțéscă, sĕ-i pótă urmări și studia din tóte punctele de vedere: prăsirea, crescerea, desvoltarea și înmulțirea lui, precum și mijlócele prin carĭ ar puté fi esterminatŭ cu desĕvîrșire.

Astfelŭ dispunêndŭ de o colecțiune însemnată de atarĭ parasițĭ, ni-lŭ putŭ arăta — se înțelege de 300—400 orĭ mai mare decâtŭ e în mărimea naturală — în tóte fasele desvoltărei lui, ca ouă, ca micĭ vermulețĭ albĭ fără diferența de secsŭ, apoi după diferențiare ca bărbatŭ și femeă, femeă plină de ouă etc. Deși îi vedeamŭ de 3—400 mai marĭ decum suntŭ în mărimea naturală, totușĭ nu păreau mai marĭ decâtŭ vêrfulŭ unui micŭ acŭ de cusutŭ încâtŭ abia-i dăriam. Mijloculŭ, cu care i-arŭ puté estermina nu s'a găsitŭ încă, decâtŭ numai unele mĕsurĭ palliative: de a i smulge cu plante cu totŭ afară, și de a nu cultiva mai multŭ de 3 orĭ una după alta sfeclă de zacharŭ, ci a-le schimba cu alte plante: grâu, sĕcară, orzŭ, cartofĭ și apoi după 1—2 anĭ póte érășĭ urma sfeclă. (Va urma).

Manualulŭ firmelorŭ comerciale din Ungaria. Camera comercială din Brașovŭ ne avisézā, că în Budapesta a apărutŭ de curêndŭ unŭ manualŭ alŭ firmelorŭ comerciale din Ungaria, Banatŭ și Ardealŭ. Autorulŭ acestui manualŭ, edatŭ sub auspiciile ministeriului de agricultură și comerciu, se numesce Edmund Battonyai Acéstă carte conține tóte firmele protocolate din Ungaria după loculŭ unde se află și cuprinde și date asupra raporturilorŭ de dreptŭ. Deórece manualulŭ e lucratŭ pe temeiulŭ isvórelorŭ oficiale, camera ilŭ recomandă ómenilorŭ de afacerĭ.

Ultime sciri.

Lisabona, 19 Augustŭ. — Deputatulŭ Ferreira, care pălmuise pe ministrulŭ de marină, a fostŭ condamnatŭ la patru lunĭ închisóre.

Roma, 19 Augustŭ. — La 8 c. se va începe cu compunerea corpului specialŭ africanŭ de espedițiă. Se speră că elŭ va fi deplinŭ organisatŭ până la finele lui Septemvre și va puté pleca la destinațiă. Din cercurile aristocrației s'au anunțatŭ mai mulțĭ tinerĭ ca sĕ între de bună voiă în acelŭ corpŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

FILIPOPOLŬ, 22 Augustŭ. — Cestiunea noului ministerŭ nu s'a resolvatŭ încă. In fața greutățilorŭ esistente, e posibilŭ, că ministerulŭ actualŭ va rĕmâné în funcțiune. E temere că amnestia va avé, după reîntórcerea emigranțilorŭ, urmărĭ rele. De aceea e probabilŭ, că se vorŭ amnestia numai aceia, carĭ cerŭ a li se da voiă sĕ se reîntórcă în țéră.

BRUXELLE, 22 Augustŭ. — „Nord" declară, că Rusia nu va întreprinde niciŭ unŭ pasŭ militarŭ în privința Bulgariei.

LONDRA, 22 Augustŭ. — Se vorbesce, că oposițiunea va înmâna reginei o adresă cerêndŭ retragerea proclamațiunei guvernului privitóre la suprimarea ligei naționale irlandeze.

DIVERSE.

O săritură din balonŭ. — O mare mulțime de lume s'a adunatŭ, acum câteva dile, la Rockaway, lângă New York, spre a vedé pe aeronautulŭ Baldwin sărindŭ dintr'unŭ balonŭ dela o înălțime de milă. Pentru acéstă căritură Baldwin s'a servitŭ de o umbrelă anume construită. La începutŭ căderea a mersŭ cu o iuțélă teribilă, căcĭ umbrela nu se deschisese destulŭ de repede, dér în fine Baldwin cădu linŭ în apele micĭ dela Jamaica. Căderea a duratŭ 84 de secunde.

Necrologŭ. — Jalnica familiă *Olteanu din Craiova*, soție, copii, nepoțĭ și surorĭ, îșĭ face trista datoriă de a încunosciința pe cunoscuțĭ despre încetarea din viéță a neuitatului **Constantinŭ Olteanu**, administratorŭ alŭ creditului agricolŭ din Craiova, adormitŭ după îndelungate suferințe în Domnulŭ adĭ la 8 óre diminéța, în vîrstă de 55 anĭ. Rĕmășițele pămêntescĭ ale rĕposatului se vorŭ înmormênta dela casa jeluitorului sĕu ginere Dr. Daniilŭ Bărcianu (Kreuzgase Nr. 16) Sâmbătă la cincĭ óre d. a. în cimiterulŭ bisericii române din suburbiulŭ Josefinŭ.

Sibiiu, la 6 (18) Augustŭ 1887.

Adelina Olteanu, soție. Elena Br. Popp, Amalia Filipŭ, Ana Șandorŭ, surorĭ. Silvia mărit. Bărcianu, Fulvia, Horia, Camilŭ, Marcelŭ, Nonu, Măriόra, Adelina, fii și fiice. Dr. Daniilŭ Bărcianu, ginere. Adelina și Sorinŭ, nepoțĭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureșianu.

Tênĕrulŭ este scursŭ de obosélă; însĕ Fiametta, care se pricepe, nu descopere la dênsulŭ niciŭ unŭ semnŭ de asfixiă. Adevĕratŭ că nu trece multŭ și-șĭ vine Felice Badoer în fire; ochi-i suntŭ totŭ închișĭ, însĕ a oftatŭ ușorŭ, și, din buzele'i crăpate i-a scăpatŭ unŭ nume, numele iubitei lui:

— Veneția!... îngână elŭ.

Fametta l'a auditŭ. Ea-i ridică capulŭ:

— Oh, vorbesce!... Ce s'a făcutŭ Veneția, stăpâna mea scumpă? A muritŭ, póte? dice ea.

— Nu!... rĕspunde Felice.

— Ah! Mulțămescŭ lui Dumnedeu! Dér unde este acum? Scii?

— Da.

— Oh, te rogŭ! spune-mĭ!

— Numai decâtŭ! dice Felice silindu-se sĕ șĭ ridice capulŭ.

După o clipă de tăcere dice ér:

— Podestatulŭ!.. oh!.. mișelulŭ!... mĭ a răpit'o... a dus'o... colo în viduina lui dela Isola Bella... negreșitŭ pentru ca s'o facă prada lui.... tigru!

— In sfîrșitŭ este sănĕtósă? a scăpatŭ?... este în siguranță? întrebă Fiametta.

— In siguranță! da, décă vreai, este la locŭ sigurŭ! dice elŭ!

— Bine! te pricepŭ! — dice Fiametta; dér despre asta o sĕ ne ocupămŭ mai târdiu. Mai ântéiu sĕ vedemŭ de ce avemŭ mai multŭ de grăbitŭ. Este o altă victimă în ajutorulŭ căreia trebue s'alergŭ; adĭ, signore Felice, în ochii mei celŭ puținŭ, viața unui gondolierŭ face câtŭ a unui senatorŭ.

— Hai?.. ce mai este asta? ce vreai sĕ dicĭ?

— Podestatulŭ nu te-a lovitŭ numai pe d-ta și bietulŭ Ricardo alŭ meu, pe care l'am părăsitŭ pentru ca s'alergŭ în ajutorulŭ d-tale, zace acum greu rănitŭ, de mórte póte, singurŭ într'unŭ colțŭ alŭ parcului din Isola Bella.

— Bietulŭ Ricardo! alérgă iute la elŭ!

— Ai dreptate, monseniore, acum n'avemŭ vreme sĕ stămŭ de vorbă.

Fiametta îndreptă luntrea spre Isola Bella unde se și opri în mijloculŭ rogozului unde ascunsese Ricardo de cu séră luntrea lui.

Gondolierulŭ ședea totŭ la rădĕcina stejarului unde ilŭ pusese Fiametta.

— Ce e nou? o întrebă elŭ cum o dări

— Amêndoi suntŭ scăpațĭ! rĕspunse Fiametta.

— Atuncĭ tóte mergŭ bine!

Pe urmă, ca și cum ar fi așteptatŭ numai scirea acésta pentru ca sĕ pótă leșina, gondolierulŭ lăsă capulŭ pe spate și cădu incetŭ josŭ.

— Oh, Dumnedeule! numai sĕ-lŭ potŭ duce până la luntre! dise fata.

Adevĕrŭ vorbindŭ nu era ușorŭ lucru deși fata laganelorŭ era totŭ atâtŭ de voinică pe câtŭ era de curagiósă. Greulŭ era ca sĕ ridice pe gondolierŭ de josŭ pentru ca sĕ-lŭ ia în spate.

Fiametta isbuti însĕ. Acum trebuia numai sĕ-lŭ ducă până la bordŭ. Din fericire partea dinaintea luntrei se prinsese între 2 stilpĭ pe jumĕtate putredĭ, carĭ o țineau mai strașnicŭ decâtŭ décă ar fi fostŭ legată d'amêndouĕ capetele de douĕ titireze pe Rialto.

După ce aședă pe Ricardo lângă Felice în fundulŭ luntrei și după ce puse luntrea pe apă, se gândi unŭ momentŭ, rădimată pe lopețĭ, încătrău s'apuce. Lucrulŭ merita sĕ fie chibzuitŭ, fiind-că era vĕditŭ lucru că a doua di de diminéță orĭ chiar peste nópte, podestatulŭ are sĕ bage de sémă disparițiunea corpului gondolierului și fuga Fiamettei. Pe de altă parte érășĭ negreșitŭ că va trimite ómenĭ carĭ s'o împiedece d'a ajunge până în Veneția, unde presința ei ar puté grămădi furtunĭ pe capulŭ podestatului. Martinengo avea dér totŭ interesulŭ ca sĕ pue mâna pe Fiametta, și, ca consecință, ea, Fiametta, nu prea scia ce viclenii sĕ întrebuințeze pentru ca sĕ facă pe vênătorulŭ acesta fiorosŭ sĕ piardă calea apucată de vênatulŭ pe care-lŭ prigonea elŭ.

După ce se codi multă vreme, Fiametta se hotără s'apuce drumulŭ, care i se părea mai primejdiosŭ, drumulŭ spre Peschiera. Negreșitŭ că deocamdată podestatulŭ va trimite într'acolo pe ómenii sĕi, însĕ Fiametta se gândi sĕ nu tragă la țĕrmŭ dreptŭ în Peschiera. Băgase ea de sémă pe malŭ, la câteva sute de pașĭ de orașŭ vre-o 5—6 colibe de pescarĭ și Fiametta avea credință în găzduirea pe care o va cere acelorŭ ómenĭ săracĭ.

Indată ce se hotără astfelŭ, se îndreptă spre Peschiera.

Incepea sĕ se îngâne diua cu nóptea când curajósa fată trase la malŭ în dreptulŭ unui pescarŭ, care tocmai vrea sĕ'șĭ înbarce mrejile. Se duse dreptŭ la elŭ. Ișĭ făcuse planulŭ. Hotărâse sĕ încredințeze sórta ei și p'acelorŭ doi bărbațĭ probitățiĭ unui pescarŭ, care-i mai sigură decâtŭ probitatea unui podestatŭ.

— Am venitŭ sĕ 'țĭ cerŭ asilŭ pentru mine și pentru alte douĕ persóne până nóptea viitóre! dise ea omului de mare.

— Asilŭ! nu cumva sunteți criminalĭ! dise pescarulŭ făcêndŭ unŭ pasŭ înapoi.

— Suntemŭ fugarĭ! dise Fiametta.

— De unde veniţĭ?

— Dela Isola Bella și fugŭ de mânia podestatului împreună cu doi ómenĭ din carĭ pe unulŭ l'a înjunghiatŭ ér pe altulŭ l'a înecatŭ pe jumĕtate. **(Va urma.)**

Cursulŭ la bursa de Viena

din 20 Augustŭ st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	100 60
Rentă de hârtiă 5%	87.45
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	150.70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98 20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	114 75
Bonurĭ rurale ungare	104.25
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 25
Bonurĭ rurale transilvane	104 40
Bonurĭ croato-slavone	104 75
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100.50
Imprumutulŭ cu premiu ung.	121 50
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	124 50
Renta de hârtiă austriacă	81 55
Renta de arg. austr.	82.80
Renta de aurŭ austr.	112 60
Losurile din 1860	135.70
Acțiunile băncel austro-ungare	885 —
Act. băncel de creditŭ ung.	288.75
Act. băncel de creditŭ austr.	285.25
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 94
Napoleon-d'orĭ	9 95
Mărcĭ 100 imp. germ.	61.55
Londra 10 Livres sterlinge	125 82

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 8 Augustŭ st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	$91\frac{1}{2}$	$92\frac{1}{2}$
Renta rom. amort. (5%)	95—	$95\frac{1}{2}$
» convert. (6%)	$88\frac{3}{4}$	$89\frac{1}{4}$
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	34—	36 —
Credit fonc. rural (7%)	$104\frac{3}{4}$	$105\frac{1}{2}$
» „ „ (5%)	$89\frac{1}{2}$	$90\frac{1}{4}$
» » urban (7%)	$103\frac{1}{4}$	$103\frac{3}{4}$
» » » (6%)	94—	95—
» » » (5%)	87—	$87\frac{1}{2}$
Banca națională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Națională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	$14.\frac{1}{4}$	$15.\frac{3}{4}$
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.01	2.02

Cursulu pieței Brașovŭ

din 22 Augustŭ st. n. 1887.

Bancnote romănescĭ	Cump.	8.62	Vênd.	8 65
Argint romănesc	»	8.55	»	8.60
Napoleon-d'orĭ	»	9.94	»	10 00
Lire turcescĭ	»	11.22	»	11.28
Imperialĭ	»	10.20	»	10.26
Galbenĭ	»	5.90	»	5.95
Scrisurile fonc. »Albina» 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	-	99.—
Ruble Rusescĭ	»	108.—	»	$109\frac{1}{2}$
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Nr. 2527—1887.

Escriere de concursŭ.

Pentru 10 stipendii din *Fundațiunea fericitului Dr. Simeonŭ Ramontiai* se escrie concursŭ cu *terminulŭ de 15 Septemvre a. c. st. n.*, și în specie: pentru 4 stipendii de câte 315 fl. v. a., din carĭ două usuate: unulŭ de Dr. Alesandru Popŭ și altulŭ de Petru Todorescu rigorosante în medicină, devenite ambele vacante, ér celelalte două usuate: unulŭ de Iuliu Grecu rigorosante în medicină la universitatea din Viena, și altulŭ de Ioanŭ Florianŭ studentŭ în anulŭ alŭ IV-lea la Politechniculŭ din Budapesta dechiarate de vacante din motivulŭ, că ambii stipendiațĭ nu s'au legitimatŭ despre progresulŭ făcutŭ în studii în anulŭ scolasticŭ 1886/7.

Pentru unŭ stipendiu de 84 fl. v. a. usuatŭ de Liviu Martianŭ absolutŭ silvanistŭ la academia montanistică din Schemnitz.

Pentru 5 stipendii de câte 63 fl. v. a. usuate: de Danilă Popŭ absolutŭ de scóla reală din Deva, de Georgiu Rațŭ Basiliu Buteanu, Teodorŭ Buzanu și de Corneliu Popŭ absolvațĭ gimnasiștĭ cu esamenŭ de maturitate.

La stipendiele specificate aci potŭ concurge:

a) numai tinerĭ studențĭ miserĭ, carĭ suntŭ născuțĭ în Transilvania și suntŭ românĭ de nascere.

b) carĭ pe lângă purtare morală bună au din studii calculŭ de eminență.

c) pe lângă ascultătorii de medicină orĭ drepturĭ potŭ concurge și aceia, carĭ se vorŭ aplica la sciințele reale, precum: technica, montanistică și silvanistică.

d) dintre concurențĭ vorŭ avé preferință în sensulŭ testamentului, ceteris paribus cei de origine nobilă și consângenii piului Fundatorŭ.

e) dela concurențĭ se recere, ca *pe lângă testimoniele scolastice alăturate nu în origine, ci copie legalisate* la cererile concursuale, se mai producă: carte de botezŭ, atestatŭ de paupertate, care să fiă subscrisŭ de antistia comunală politică și de parochulŭ concernente și întăritŭ cu sigilulŭ parochialŭ și celŭ comunalŭ, precum și cu subscrierea oficiului pretorialŭ, ér în cetățĭ și opide cu subscrierea antistiei cetățene orĭ opidane, în urmă

f) concurenții se numéscă espresŭ Institutulŭ la care și unde vorŭ să continue ascultarea sciințelorŭ academice orĭ gimnasialĭ.

Cererile concursuale astfelŭ adjustate să se subștérnă până la terminulŭ supranumitŭ Consistoriului metropolitanŭ subsemnatŭ.

Concursele, carĭ nu vorŭ fi astfelŭ instruite și nu se vorŭ subșterne în terminulŭ prefiptŭ, nu se vorŭ lua în considerațiune.

Blașiu, din ședința consistorială ținută în 13 Augustŭ 1887.

Consistoriulŭ metropolitanŭ gr. cat. de Alba-Iulia.

Escriere de concursŭ.

Pentru două stipendii de câte 52 fl. 50 cr. v. a. din *Fundațiunea fericitului Episcopŭ Ioanŭ Bobu* usuate de absoluții gimnasiștĭ maturisanțĭ Aureliu Ciurillianŭ și Victorŭ Colceriu și dechiarate de vacante *se escrie concursŭ cu terminulŭ de 15 Septemvre a. c. st. n.*

Doritorii de a obținé unulŭ din aceste stipendii, au de a-șĭ instrui cererile sale concursuale amĕsuratŭ condițiunilorŭ espuse în escrierea de concursŭ pentru stipendiele ramontiane și pe acele a-le subșterne subsemnatului Consistoriu metropolitanŭ.

Blașiu, din ședința consistorială ținută în 13 Augustŭ 1887.

Consistoriulŭ metropolitanŭ gr. cat. de Alba-Iulia.

Escriere de concursŭ.

Pentru 3 stipendii *din Fundațiunea fericitului Gavrilŭ Vaida*, două de 60 fl. usuate: unulŭ de Victorŭ Anceanŭ absolutŭ gimnasistŭ maturisantŭ, ér celălaltŭ de Dionisiu Vaida studentŭ de a VII cl. gimn., carele însĕ nu s'a legitimatŭ despre progresulŭ făcutŭ în studii în anulŭ scol. 1886/7, și unŭ stipendiu de 50 fl. v. a. usuatŭ de Clementŭ Barbulŭ absolutŭ gimnasistŭ maturisantŭ și dechiarate tóte trele de vacante, *se escrie concursŭ cu terminulŭ pe 15 Septemvre a. c. st. n.*

Cei carĭ dorescŭ se obțină unulŭ din aceste stipendii, concursele sale instruite conformŭ condițiunilorŭ înșirate în concursulŭ pentru stipendiele ramontiane, au să le subștérnă subsemnatului consistoriu metropolitanŭ până la terminulŭ prefiptŭ.

Blașiu, din ședința consistorială ținută în 13 Augustŭ 1887.

Consistoriulŭ metropolitanŭ gr. cat. de Alba-Iulia.

Escriere de concursŭ.

Pentru 3 stipendii de câte 100 fl. v. a. din *Fundațiunea fericitului Archiepiscopŭ și Mitropolitŭ Alesandru St. Șuluțu* usuate de Gavrilŭ Tripon rigorosantŭ în drepturĭ, Silviu Stanciu medicinistŭ de anulŭ I. Iuliu Br. Popŭ studentŭ de a VII clasă la scóla reală din Deva și dechiarate de vacante, celŭ dintêiu din motivulŭ că beneficiantulŭ a abḑisŭ, ér celelalte două pentru că beneficianții nu s'au legitimatŭ despre progresulŭ făcutŭ în studii în anulŭ scol. 1886/7, *se escrie concursŭ cu terminulŭ pe 15 Septemvre a. c. st. n.*

Concurenții la aceste stipendii au de a-șĭ instrui cererile sale în sensulŭ condițiunilorŭ espuse mai susŭ în concursulŭ pentru stipendiele ramontiane, și pe acele până la terminulŭ indicatŭ a-le subșterne acestui Consistoriu metropolitanŭ.

Blasiu, din ședința consistorială ținută în 13 Augustŭ 1887.

Consistoriulŭ metropolitanŭ gr. cat. de Alba-Iulia.

Escriere de concursŭ.

Pentru două stipendii din *Fundațiunea fericitului Canonicŭ metropolitanŭ Constantinŭ Alutanŭ*, unulŭ de 60 fl. v. a. și altulŭ de 40 fl. v. a. usuate de gimnasiștii absolvațĭ Stefanŭ Bota și Ioanŭ Fulicea și dechiarate de vacante *se escrie concursŭ cu terminulŭ până în 15 Septemvre a. c. st. n.*

Concurenții la aceste stipendii, cererile sale adjustate în sensulŭ condițiunilorŭ din concursulŭ pentru stipendiele ramontiane au să și-le subștérnă subsemnatului consistoriu până la terminulŭ defiptŭ.

Blașiu, din ședința consistorială ținută în 13 Augustŭ 1887.

Consistoriulŭ metropolitanŭ gr. cat. de Alba-Iulia.

Escriere de concursŭ.

Pentru unŭ stipendiu de 60 fl. v. a. *din Fundațiunea fericitului Petru Maiorŭ* usuatŭ de Petru Marinŭ gimnasistŭ absolutŭ *se escrie concursŭ cu terminulŭ până în 15 Septemvre a. c. st. n.*

Doritorii de a obținé acestŭ stipendiu au de a-șĭ subșterne cererile sale concursuale instruite conformŭ condițiunilorŭ înșirate în concursulŭ pentru stipendiele ramontiane, subsemnatului Consistoriu metropolitanŭ.

Blașiu, din ședința consistorială ținută în 13 Augustŭ 1887.

Consistoriulŭ metropolitanŭ gr. cat. de Alba-Iulia.

Nr. 431—1887.
ofic. vic.

Concursŭ.

Cu terminulŭ de 10 Septemvre a. c. st. n. se escrie concursŭ pentru ocuparea următórelorŭ stațiunĭ învĕțătorescĭ în Vicariatulŭ Rodnei:

1. Stațiunea de învĕțătorŭ secundarŭ la scóla confesională gr. cat. din Leșiu, cu salarŭ anualŭ de 150 fl. v. a. de primitŭ în rate lunare anticipative din fondulŭ scol. conf. gr. cat. alŭ respectivei comunitățĭ, apoi cuartirŭ naturalŭ și 6 orgii de lemne.

2. Stațiunea de învĕțătorŭ la scóla confesională gr. cat. din Rebrișóra, ce se deschide de nou pe valea numită: „Gersa," cu salarŭ anualŭ de200 fl. v. a. de primitŭ în rate lunarĭ anticipative din fondulŭ scol. gr. cat. alŭ respectivei comunitățĭ.

3. Stațiunea de învĕțătorŭ la scóla gr. cat. din Găurenĭ, cu salarŭ anualŭ de 80 fl. v. a., cuartirŭ liberŭ, 6 orgii de lemne și grădină de legume și aratŭ.

Doritorii de a dobândi vr'una din aceste stațiunĭ au să-șĭ îndrepte suplicele lorŭ provĕḑute cu documentele de cualificațiune recerute în sensulŭ art. de lege XXXVIII din 1868 și art. XVIII din 1879 cătră respectivele senate scolastice gr. cat. până la terminulŭ defiptŭ.

Dela inspectoratulŭ scolasticŭ distr. gr. cat.

Năsĕudŭ, în 15 Augustŭ 1887.

Gregoriu Moisilŭ,
vicarŭ episcop. foraneu.

2—3

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei să binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou să binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și să arate și posta ultimă.

Décă se ivescŭ iregularitățĭ la primirea ḑiarului onor. abonațĭ suntŭ rugațĭ a ne încunosciința imediatŭ prin carte postale, ca în câtŭ depinde dela noi, să se delătureze. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS"*

Tipografia ALEXI, Brașovŭ.